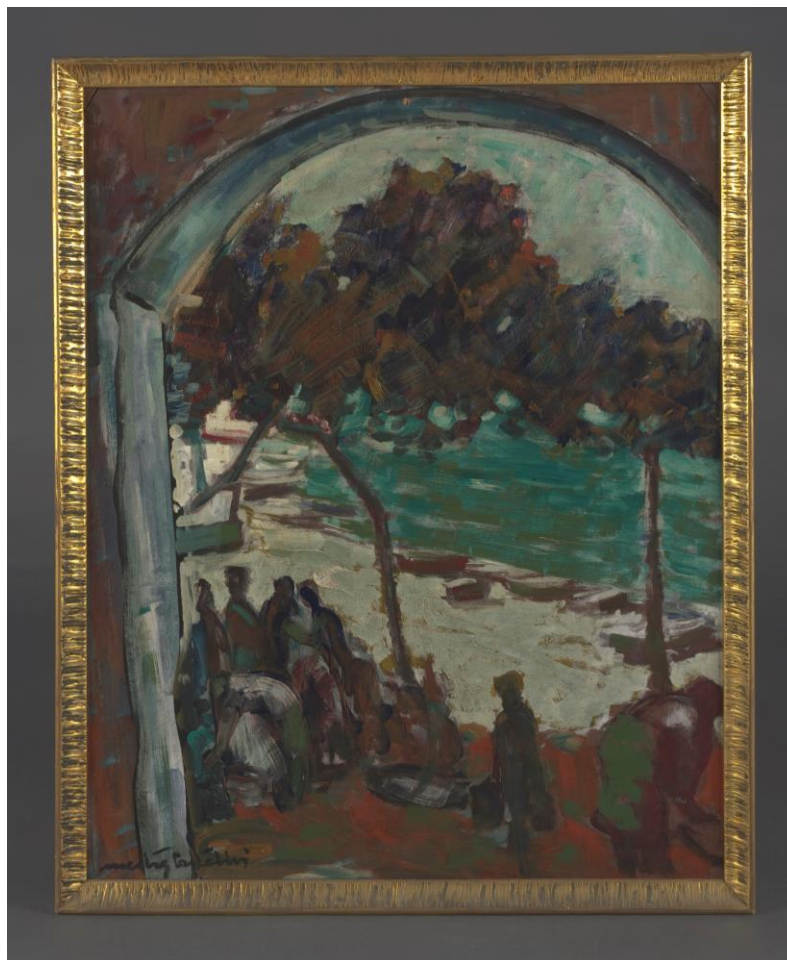

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Paisatge

Núm. registre H-10746

CRBMC 14.235

Pintura sobre tablex

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de pintura sobre tela

Data de l'informe: 22 de setembre de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici setembre 2021

Final octubre 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.235

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre tablex

TÍTOL / TEMA: Paisatge marítim

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 76,0 x 62,0 x 2,6 cm amb marc

71,7 x 57,4 x 0,5 cm sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10746

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: bo-regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

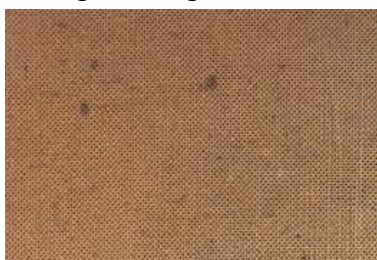
Suport

Tablex

El suport de tablex té unes dimensions de 71,7 x 57,4 cm i té un gruix de 0,5 cm (76,0 x 62,0 x 2,6 cm amb marc). La seva coloració és d'un beix-marronós, el revers és rugós i l'anvers d'una superfície llisa. El tablex està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1,5 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – 9 puntes; baix – 7 puntes; esquerra – 8 puntes; dreta – 9 puntes. Les dues cantonades de dalt estan tallades, les parts retallades s'han omplert amb trossos de tablex que es van afegir i fixar amb puntes al marc. Possiblement aquestes parts són reaprofitades d'un altre tablex perquè no encaixen perfectament. La cantonada esquerra té dos trossos i la cantonada dreta té un tros. A la banda de dalt, al mig, presenta un forat de menys de 0,5 cm on estava segurament muntat un sistema de subjecció. A la banda de baix, esquerra hi ha escrit amb bolígraf el siglat H-10746.

L'estat de conservació és bo-regular. Als perímetres i les cantonades s'hi observa micropèrdua matèrica del tablex. El tablex està marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Tot el perímetre està precintat amb paper Kraft® i que està en molts punts aixecat i trencadís. Aquest paper presenta una lleugera pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de lepisma saccharina ("peixet de plata"). A la banda de baix, dreta, hi ha una taca d'humitat i puntualment es veu alguna taca d'oxidació. Tota la superfície presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

Detall de la banda rugosa del tablex

Tablex amb cantonades tallades (esquerra, dalt)

Tablex amb cantonades tallades (sense marc)

Tablex amb cantonades tallades (dreta, dalt)

Tablex amb cantonades tallades (sense marc)

Taca d'humitat, paper Kraft®

Marc fixat amb puntes

Detall del siglat escrit amb bolígraf

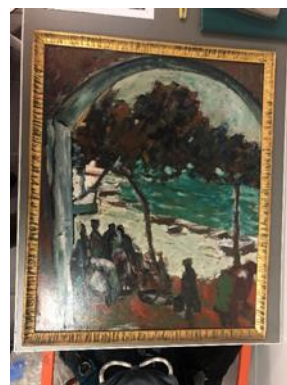
Cantonades del tablex

Capa de preparació / capa pictòrica

Anvers

No es pot observar cap capa de preparació. L'artista segurament va pintar directament sobre el suport de tablex.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. Es tracta d'un paisatge, una costa. En la composició predominen els colors blau-verd-marró. La capa pictòrica presenta gruixos (impasto) i deixa veure una pinzellada ràpida i dinàmica. Puntualment, però, també es pot observar el tramet de la tela perquè l'artista va pintar al damunt de la banda estructurada, el revers del tablex. Hi ha zones, sobretot a les bandes que no ha tapat amb la capa pictòrica el suport i deixa el suport.

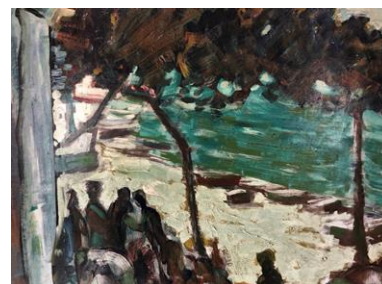
L'estat de conservació és bo. Hi ha desgast i pèrdues a la capa pictòrica a les cantonades i vores del quadre. A la zona de la muntanya (dalt, dreta) s'entreveu una capa blanca a sota del marró de la muntanya. Sembla desgast, però possiblement és fet del mateix artista. A tota la superfície de la capa pictòrica hi ha pols i brutícia acumulada.

Tablex amb cantonades tallades (esquerra, dalt)

Tablex amb cantonades tallades (dreta, dalt)

Detall de la capa pictòrica

Detall de la pèrdua al mig a dalt

Detall de la firma

Detall de la capa pictòrica

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és regular, el vernís s'ha engroguit. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Reserva a les vores on el marc tapa la pintura

Brillantor del vernís

Brillantor del vernís

Marc

La pintura va acompanyada d'un emmarcament que al revers està compost de quatre peces de fusta, segurament de pi. Té dos muntants verticals de les mides 76,0 x 2,6 cm i dos travessers horitzontals de 62,0 x 2,6 cm. Les fustes tenen un gruix de 2,6 cm. Els llistons tenen una aresta rebaixada perquè pugui entrar el quadre (0,6 cm d'ample per 0,7 cm d'alt). A la zona de l'aresta es pot observar que es tracta d'una fusta clara, possiblement pi. Les cantonades encaixen en diagonal i estan clavades amb claus (dos per encaix). Al revers del marc està pintat de color blanc. A l'anvers l'emmarcament està daurat i té una decoració geomètrica de línies negres enfonsades. A sota del daurat es troba una capa de preparació blanca.

L'estat de conservació del marc és regular. A les cantonades i les bandes hi ha pèrdua matèrica de la capa de preparació i cromàtica del daurat. A les zones on hi havia puntes hi ha petites pèrdues. El daurat presenta rascades i desgast i hi ha molts forats. Tot el perímetre està precintat amb paper Kraft® i que està en molts punts aixecat i trencadís. Es pot observar una capa important de brutícia i pols acumulada.

Encaix del marc, dalt, esquerra

Encaix del marc, dalt, dreta

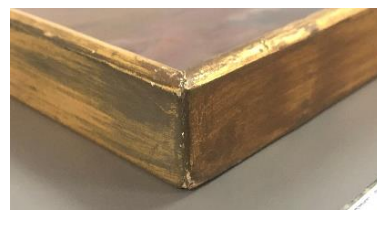
Encaix del marc, baix, esquerra

Encaix del marc, baix, dreta

Detall del marc

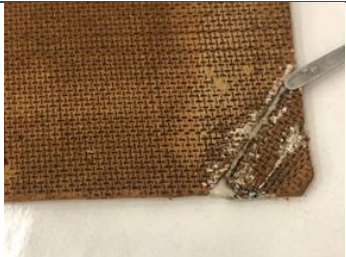

Cantonada del marc

PROPOSTA INTERVENCIÓ

GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisi i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS TABLEX	Neteja mecànica i química del tablex. Aplanat i consolidació de les vores del tablex amb un adhesiu. Reintegració matèrica del tablex a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de despreniment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.
MARC	Desemmarcar el quadre. Eliminació claus/puntes del marc. Consolidació i fixació de les vores de despreniment. Neteja mecànica i química. Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les. Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

Les proves que s'han realitzat de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre han donat uns resultats sempre molt semblants. S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 $\mu\text{s}/\text{cm}$ i un pH 6.3. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia.		paletina suau, buffer 6.3, hisops
Neteja mecànica del revers eliminant la pols i la brutícia que hi ha a la superfície. S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft. S'han hagut de deixar algunes restes de cola del paper, perquè si s'insistia més hi havia perill de desgast del color.		Aspiradora amb filtre Hepa NILFISK HDS 2000, paletina buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire
Fixació de les vores i cantonades del tablex i la capa pictòrica per evitar més pèrdua.		Cola de pells al 5% en H₂O dest.
Consolidació i reintegració matèrica del tablex: S'han consolidat mínimament els trossos de les dues cantonades de dalt perquè no es perdin. S'han deixat les puntes de les cantonades com a testimoni històric.		polpa de paper de conservació, tillosa al 5% en H₂O

Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois®, H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

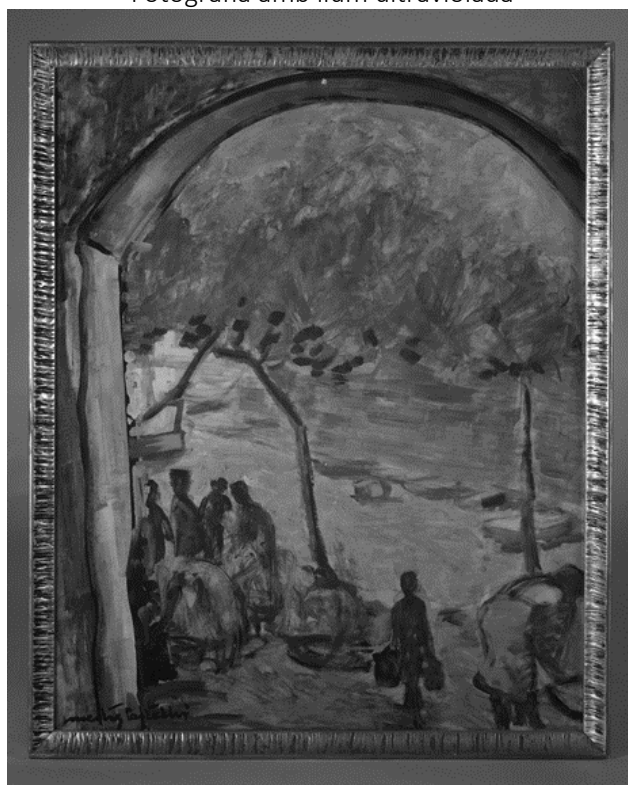
Eliminació de les puntes en part oxidats que fixaven el marc al tablex. S'han deixat les sis puntes de les cantonades de dalt, esquerra i dreta com a testimoni històric.		Alicates
--	--	-----------------

Neteja mecànica i química del marc per a eliminar pols i brutícia superficial amb paletina i després amb una solució aquosa i dissolvent.		paletina isocetà, H₂O dest., hisops
Anivellament de les zones de pèrdua del daurat i de preparació amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3 i bisturí.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica de les llacunes de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Schminke® pinzell de retoc H₂O dest.
Reintegració matèrica de pèrdues de la fusta del marc amb una massilla bicomponent amb base epoxídica, formulada específicament per a reconstruccions de fusta.		Balsite® espàtula de guixaire
Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.		ballestes, cargols, tornavís

FOTOGRAFIES UV, IR, LLUM RASANT

Fotografia amb llum ultraviolada

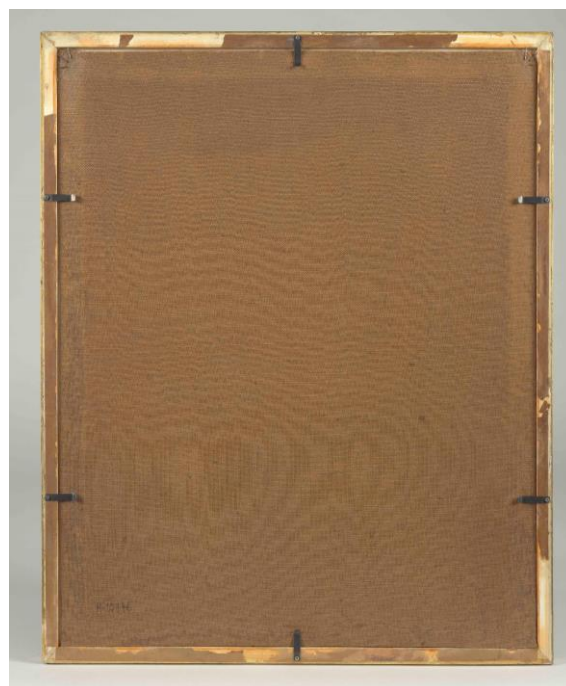

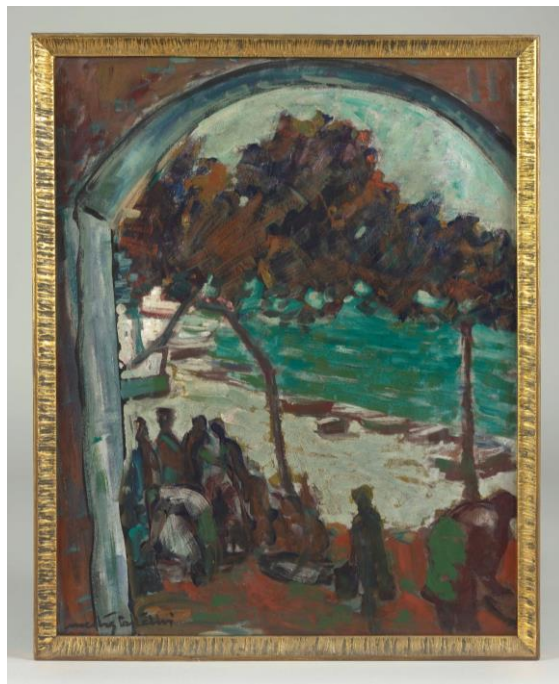
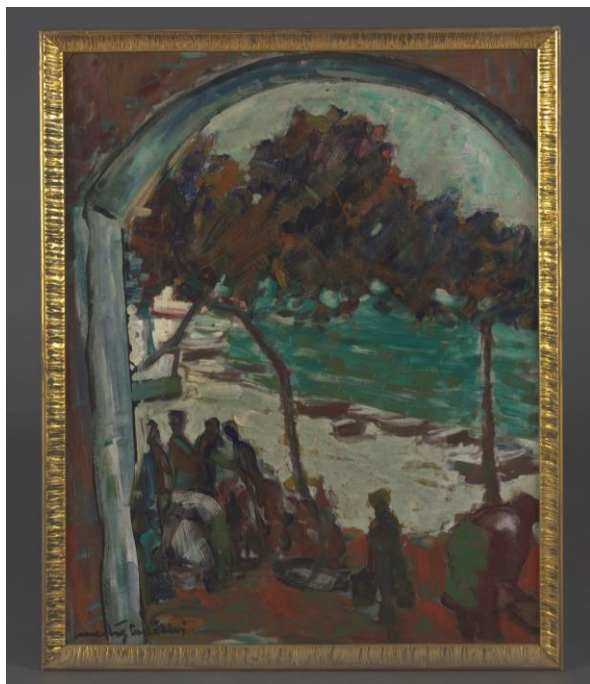
Fotografia amb llum infraroja

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 02 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals